

ЗАМЕСТ ПУСТКІ — ДЗІЦЯЧАЯ ПЛЯЦОЎКА І СКВЕР

Як грамадская ініцыятыва спрыяе наведзенню прыгажосці на асобным участку зямлі

У Міжлессі, што ў Бярозаўскім раёне Брэстчыны, пабудавана нямаля новых дамоў. А паміж кварталамі забудовы па вуліцах Палаявой і Маладзёжнай утварыўся пусты ўчастак зямлі. Ён не падыходзіць пад забудову, яго не адвядзеш пад поле альбо агарод, бо не засееш жа лапкі зямлі ледзь не ў цэнтры вёскі. Пэўны час гэты ўчастак проста абкошвалі, але ён паступова дзічэў, з'яўляўся ўсё болей рознага пустазелля. Асабліва непрывабна гэта выглядала пад восень, калі трава пачынае вянуць альбо чэзнуць з першымі замарозкамі.

На суботніку

— Неяк на сельскім сходзе прагучала выказванне, што гэты кавалак зямлі даўно просіцца, каб яго акультурылі, — кажа **старшыня Міжлескага сельскага Савета Юрый КАШТАЛЯН**. — Сказана — зроблена. Пачалі з суботніка. Побач спрэс дамы, у якіх выходзяць дзеці дашкольнага і школьнага ўзросту, патэнцыйныя кліенты пляцоўкі. На суботнік выйшлі бацькі сямействаў, мамы ў дэкрэце, спецыялісты сельгаспрадпрыемства і сельвыканкама. Працавалі як тыя пчолкі, лічы, за дзень тэрыторыю прывялі ў парадак.

Ідэя загарэўся і кіраўнік ААТ «Міжлесце» Вячаслаў Ярошчык. За кошт гаспадаркі было набыта абсталяванне для дзіцячай пляцоўкі. Потым зрабілі драўляныя лаўкі са сталамі для адпачынку. Прывезлі дошкі і ўсталювалі пясочніцу для самых маленькіх. Цяпер з цяплом у выхадныя дні тут весела і ажыўлена. Школьнікі прыбягаюць пагнаць мяч, павісець на турніку. Ма-

Старшыня Міжлескага сельскага Савета Юрый КАШТАЛЯН і трактарыст Андрэй ГАЛУЦ.

ці прыходзяць з дзецьмі. Скажам, жанчына прысела адпачыць на лаўцы, назірае за малым, які дрэмле ў калясцы, а старэйшы будзе ў пясочніцы палацы альбо гуляе побач. Паступова пляцоўка становіцца месцам, дзе сустракаюцца суседзі з двюх вуліц. Цяпер і ў вёсцы, асабліва маладзёйшае пакаленне, не вельмі камунікуюць паміж сабой, бо шмат часу забіраюць інтэрнэт-ныя стасункі. А тут ёсць магчымасць пагаварыць, абмяняцца думкамі і навінамі, пакуль дзеці гуляюць.

Што важна, самі зрабілі, самі і даглядаюць агульную пляцоўку, — заўважае старшыня сельвыканкама. — Вясной нікога не трэба два разы прасіць, каб выйшлі падфарбаваць альбо прыбраць нешта. Наадварот, людзі праяўляюць творчасць ды ўласную ініцыятыву, каб зрабіць пляцоўку больш прывабнай і цікавай. Скажам, трактарыст Андрэй Галуц знайшоў у полі вялізны валун і даставіў яго сюды. Нехта нават прапанаваў з часам якую-небудзь памятную шыльду

на камень прымацаваць. А суседняя гаспадыня раяцца паміж сабой, якія кветкі лепш пасадзіць вясной, каб летам месца адпачынку выглядала яшчэ прыгажэйшым.

Талакой

І калі ў Міжлессі Бярозаўскага раёна была пустка стала адмысловай дзіцячай пляцоўкай, то ў Стайках Івацэвіцкага зарослы кустоўем непрывабны куток, які быў цікавы хіба аматарам выпіць далей ад чужых вачэй, стаў скверам.

Старшыня Стайкаўскага сельскага Савета Мікалай БАСАЛАЙ расказвае, што тут таксама пачыналі з суботніка. Спачатку расчышчалі тэрыторыю ад лішняй расліннасці, пакідалі толькі стэлы ўстойлівыя дрэвы. З тэхнікай дапамагло мясцовае сельгаспрадпрыемства. Астатняе зрабілі рукі і грамадская ініцыятыва.

Такім чынам, маем прыклад, як амаль без сродкаў можна зрабіць добрую справу талакой. Расчыстка сквера стала першай задачай,

з якой жыхары Стаек справіліся. А вось ператварыць памаладзельны сквер у месца адпачынку можна было хоць бы паставіўшы лаўкі. Яны ж, як вядома, каштуюць грошай. Тады дамовіліся з суседнім лясніцтвам. Ляснікі далі бяровенні як спонсарскую дапамогу. Круглыя дзеравіны расплавалі на дзве часткі, атрымалі лаўкі, у нечым нават эксклюзіўныя.

Добры пачатак становіцца асновай для працягу і развіцця грамадскай справы. І тады не заўважыш, як нейкая пустка, зарослы бур'яном участак альбо казіная паша ператворацца ў прывабны куток.

А галоўным завадатарам добраўпарадкавання сквера стаў стара вёскі Анатоль Трафімчык. Ён знаходзіў умельцаў, якія аздобілі пляцоўку сваімі рукамі і грошай за гэта не папрасілі. Паступова побач з лаўкай з'явіліся драўляныя жырафы і нават скульптуры казачных дзедзід бабай. Некаторым лаўкам для сядзення з дапамогай сякеры прыдалі выгляд самалётаў на радасць дзятве. Далей расфарбавалі старыя бочкі і шыны, з якіх зрабілі новыя кампазіцыі, пайшлі ў справу і розныя закручастыя дрэвы, якія знаходзілі ў лесе. Словам, тыя, хто прыклаў рукі да агульнакарыснага праекта, праявілі фантазію і творчы падыход. Сельвыканкам паклапаціўся пра пясочніцы на новай пляцоўцы. Цяпер сквер стаў месцам адпачынку для вяскаўцаў усіх пакаленняў.

***

У двюх прыведзеных вясковых гісторыях згадана, як акультурылі былыя пусткі толькі дзякуючы грамадскай ініцыятыве і невялікай спонсарскай дапамозе арганізацыі і прадпрыемстваў, якія працуюць на тэрыторыі. У Кобрынскім раёне жыхары пасёлка Птушкафабрыка пры падтрымцы мясцовай улады і грамадскай арганізацыі змаглі атрымаць грант, за сродкі якога купілі арэлі, каруселі, нават невялікі батут, некалькі лавак. Паступова сталі з'яўляцца малыя архітэктурныя формы, арыгінальныя ўпрыгажэнні, а потым адзін прадпрымальнік узвёў збудаванне, якое нагадвае карабель. Пазней разбілі футбольнае поле, расчысцілі месца для валебольнай пляцоўкі. І з часам на полі, дзе раней пасвіліся козы, з'явіўся грамадскі цэнтр адпачынку.

У Яглевіцкім сельсавеце Івацэвіцкага раёна ініцыятарам добра справы стаў святар мясцовай царквы. Пад яго кіраўніцтвам прыхаджане зрабілі побач з царквой у Яглевічах дзіцячы гарадок, які абрысамі нагадвае старажытную крэпасць. На шчасце, пералік падобных акцый можна доўжыць. Для добрай справы патрэбна, папершае, ініцыятыва, па-другое, арганізатар, які зможа павесці людзей. І калі ўдзельнікі талакі ўбачаць першыя вынікі, яны, як правіла, на гэтым не спыняюцца. Добры пачатак становіцца асновай для працягу і развіцця грамадскай справы. І тады не заўважыш, як нейкая пустка, зарослы бур'яном участак альбо казіная паша ператворацца ў прывабны куток.

Святлана ЯСКЕВІЧ.

ШЛЕЙФ НЕДАРАЭЧНАСЦЯЎ

Чаму на асушаных землях не падтрымліваецца парадак

Наведзенне парадку на меліяраваных землях — справа не аднаго дня. Між тым некаторыя карыстальнікі гадамі не праводзяць там аніякіх работ альбо робяць іх толькі часткова. Навошта тады была патрэбная меліярацыя? — задаюцца пытаннем у КДК Гродзенскай вобласці. І прыводзяць цэлы шэраг фактаў нерацыянальнага выкарыстання каштоўнага зямельнага рэсурсу.

Спецыялісты ведаюць — асушаныя землі даюць добры ўраджай, выкарыстоўваюцца пад сенакосы і пашу. З году ў год на ўтрыманне такіх аб'ектаў выдзяляюцца з абласнога бюджэту значныя сродкі. Гэта робіцца, каб землекарыстальнікі падтрымлівалі землі ў належным стане і дабіваліся эфектыўнага выніку. Як вядома, працяглая эксплуатацыя ўплывае на стан меліярацыйнай сістэмы — адбываецца заглайванне каналаў, размыў, абвальванне адкосаў, зарастанне іх травой і кустарнікамі. А такі стан прыводзіць да парушэння аграэхнічных тэрмінаў сельгасгаспадарчых культур, зніжаецца ўраджайнасць.

— Штогод у Гродзенскай вобласці ўкладваецца 12—14 мільёнаў рублёў для правядзення мерапрыемстваў на асушаных землях. Гэта даволі сур'ёзная сума, — кажа **старшыня КДК Гродзенскай вобласці Анатоль ДАРОЖКА**. — Таму мы абавязаны спытаць з карыстальнікаў, куды ідуць гэтыя сродкі.

Таксама выяўлены факты неналежаўнай эксплуатацыі асушаных зямель і сістэмы меліярацыі. Адзін з іх звязаны з сельгаспрадпрыемствам «Мастаўчанка» Мастаўскага раёна. Гаспадарка — у ліку неплацежаздольных і знаходзіцца ў стане банкруцтва. Два гады таму на меліярацыю амаль 110 гектараў было выдаткавана каля 300 тысяч рублёў. Але прадпрыемства аказалася няздольным акультурыць

гэту плошчу, і зараз трэцяя частка зямель не выкарыстоўваецца — тут проста расце пустазелле. Бюджэтныя сродкі ўкладзены, а парадку няма.

Такая карціна назіраецца не толькі ў адной гаспадарцы. Кантралёры выявілі падобны факт у астравецкім саўгасе «Падольскі». На асушэнне зямель і рэканструкцыю сістэмы меліярацыі раённаму прадпрыемству «Гроднамеліявадгаса» рэгулярна выдзяляюцца сродкі. Напрыклад, летась на гэтыя мэты было накіравана каля 170 тысяч рублёў. Але не ўсе землі «працуюць». Частка зарастае пустазеллем.

— Не ўсе арганізацыі разлічваюць свае сілы пры наведзенні меліярацыі, — лічыць Анатоль Дарожка. — Некаторыя складаюць планы, ім выдзяляюцца сродкі, а потым высвятляецца, што яны не могуць іх паўнаважна ўтрымліваць. Ёсць заўвагі і па абслугоўванні саміх каналаў.

У асноўным гаворка ідзе аб зарастанні водных артэрый. Не ўсюды вядзецца эфектыўная работа па абкошванні схілаў і тэрыторыі берагоў. Такія факты выяўлены на некалькіх меліярацыйных аб'ектах Іўеўскага і Карэліцкага раёнаў.

У КДК канстатуюць: штогод даныя па асушаных землях розныя, што сведчыць аб іх неналежаўнай інвентарызацыі. Розніца плошчаў у розных крыніцах даходзіць да 2,5 тысяч гектараў. Недапушчальным, на думку кіраўніцтва абласнога камітэта дзяржкантролю, з'яўляецца і такі падыход, як разлік на маламагутныя механізмы пры працягненні праектаў. І хоць такіх механізмаў там няма, гэта дазваляе атрымаць дадатковыя сродкі з бюджэту.

З парушэннем бюджэтнага заканадаўства вялося добраўпарадкаванне Аўгустоўскага канала. На гісторыкакультурным аб'екце, якім цікавяцца турысты, увесь час вядуцца работы па захаванні яго ў належным стане. Гэта і рамонтныя работы, і пакосы, і прыборка смецця, ліс-

ця на прыдатнай тэрыторыі. На гэтыя мэты ўтрымальніку канала — прадпрыемству «Гроднамеліявадгас» — на працягу трох гадоў было выдзелена 570 тысяч рублёў. Але высветлілася, што сродкі атрыманы з парушэннем бюджэтнага каштарысу і фінансы паступалі незаконна. У выніку — фінансаванне па ўтрыманні канала скарацілася на гэтую суму.

Супраць службовых асоб прадпрыемстваў меліярацыйных сістэм заведзены і шэраг крымінальных спраў. У Сморгонскім раёне — у адносінах да галоўнага бухгалтара прадпрыемства, у Мастаўскім — супраць былога дырэктара, які незаконна атрымаў прэмію ў памеры 1,8 тысяч рублёў.

Анатоль Дарожка адзначае, што па выніках правёркі прадпрыемству «Гроднамеліявадгас» «урэзана» фінансаванне на 920 тысяч рублёў. Каля 250 тысяч сэканомлена і накіравана ў бюджэт. Да дысцыплінарнай адказнасці прыцягнута дзевяць службовых асоб.

Маргарыта УШКЕВІЧ.

ЗВЯЗДА